

Правила взаємодії з дітьми із сімей ВПО

У педагогів виникає необхідність пояснювати дітям, що відбувається, як реагувати на конфлікти між дітьми, що розгортаються, як втриматися від надання оцінок, як не нашкодити дітям, а навпаки – бути корисними.

Варто знати, що як би дітей не оберігати від інформації, вона до них буде надходити, оскільки діти відвідують дитячі садочки, спортивні секції та гуртки і мають змогу спілкуватися з однолітками та отримувати від них новини чи іншу інформацію.

Тому краще за все, якщо дорослі будуть самостійно інформувати дітей, при цьому враховуючи вікові особливості спілкування.

Основною допомогою в надзвичайних ситуаціях для дітей є:

- ☐ відповідна до віку фактична інформація;
- ☐ зрозумілі, відкриті пояснення того, що відбувається і, можливо, буде потреба повертатися до цієї розмови не один раз;
- ☐ допомога у висловленні своїх почуттів через розмову, гру, малювання тощо;
- ☐ дитина може потребувати поради, як реагувати на запитання інших дітей (наприклад, якщо хтось із батьків постраждав чи загинув, чи, можливо, через інші обставини);
- ☐ відпочинок, заняття улюбленими справами, що викликають задоволення;
- ☐ загальна підтримка як у сім'ї, так і в освітньому закладі;
- ☐ знайомий звичний розпорядок дня для відновлення відчуття спокою;
- ☐ регулярні запевнення, що все буде добре, що близькі люди піклуються і дбають про безпеку.

Діти дошкільного віку відображають у грі все, що відбувається навколо. Політичне протистояння, яке тривало декілька місяців відразу ж було відображено в рольових іграх. **Гра для дітей** – це можливість впоратися з ситуацією, яка вже склалася чи може мати місце. **Гра для дитини – це дуже важлива «робота».** Але робота особлива, вона одночасно приносить задоволення, розвиває та навчає, вводить у суспільство. У грі діти моделюють доросле життя і його конфлікти та відображають суспільні конфлікти. Діти в одну й ту ж саму гру будуть грати стільки разів, скільки їм потрібно. Вони самі розподіляють, хто яку роль гратиме і добре орієнтуються в правилах, які створюють. З часом активність та актуальність гри буде знижуватися, і діти перейдуть до нової гри.

Педагог може обговорити з дітьми ситуацію, яка склалася, ретельно добираючи слова. Будь-яка інформація повинна бути подана дитині, але у відповідності до її віку та рівня розвитку. Надлишок відомостей може залякати дитину і викликати страх та почуття беззахисності. У той же час додаткова інформація допоможе дитині зрозуміти, що відбувається насправді. Педагог може залучити дітей до обговорення, щоб вони самі донесли власні думки та почуття. У будь-якому разі не потрібно ділитися з дітьми різними необґрунтованими чутками чи недостовірною інформацією.

Доцільно знати та використовувати в розмові з дітьми на тему ситуації в країні правильні слова та вирази. До правильних слів та виразів належать ті, які не є оціночними, не несуть погрози і не навіюють страх, а просто констатують сам факт подій.

Доцільно обговорювати з батьками можливі реакції дітей на події, тривоги та страхи у зв'язку з ними та як це відображається в поведінці дитини.

Непотрібно навішувати на таких дітей ярлик «проблемна» дитина. Важливо побачити в ній особистість, яка реагує на перенесену втрату.

Навички, які необхідні, щоб надавати дітям підтримку:

- Активне слухання. Допомагаємо дитині впоратися з її почуттями. Дитині потрібно, щоб її почуття приймали та поважали:
- Можна спокійно та уважно вислухати дитину;
- Можна визнавати почуття дитини словами «так», «хм», «зрозуміло»;
- Можна назвати почуття: «ти стурбований», «ти засмучена», «ти сердитий»...
- Покажіть, що розумієте бажання дитини. Надайте їй можливість уявити це: «Я б хотіла, щоб такого не було, щоб все у нас було спокійно і не потрібно було переживати за батьків/чи за цю ситуацію» (як приклад).
- Вміння ставити питання, які спонукають дитину до розмови: «Я уважно тебе слухаю...», «Це важливо, що ти розповідаєш...», «Міг би ти розповісти про це більше...».
- Встановлення відносин, що базуються на довірі.
- Надання корисного та заохочувального зворотного зв'язку.
- Вміння концентрувати увагу на можливостях та рішеннях, а не на проблемах.
- Спостерігати за поведінкою дитини тривалий час.
- Розуміння та правильне використання невербальних засобів вияву почуттів; терпиме та неупереджене ставлення.
- Чуйність та співчуття.

